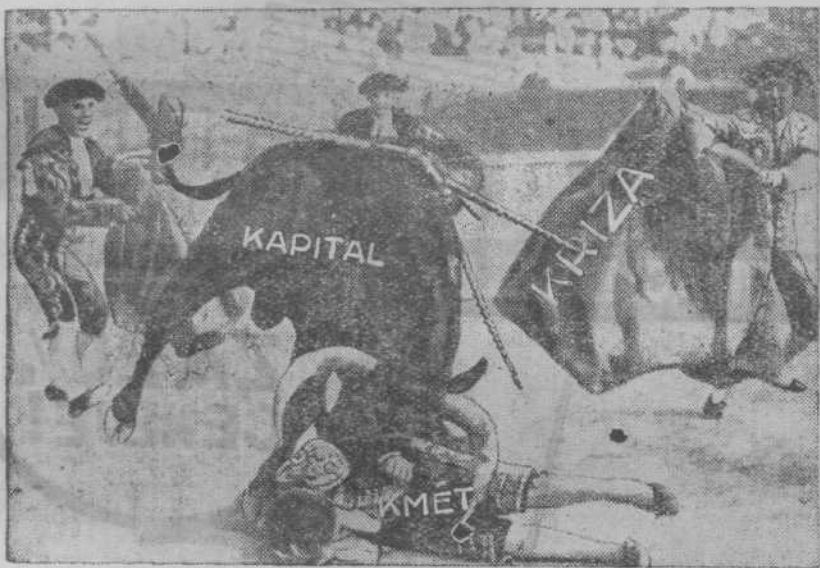

Čuk piše in riše...

Prav po nerodnosti oz. menda vsled svoje kratkovidnosti sem se zaletel v — sršenovo gnezdo. Bil sem jezen na čukeca „Mopperla“, ki še res ne ve, kaj je manira. Zadnjič me je nalagal o nekem novoizumljenem avtomobilu in neki protiboljševiški akciji v Ptuj. Zlasal sem malega nepridiprava in ga zaprl do velikega petka v neko klet (pa ne dalmatinsko) ter mu strogo zabičal, da se v času svojega zavora nauči na pamet novo izdajo „knjige o lepem vedenju“, da mi ne bo po Ptuj več delal sramote in ljudi po nepotrebnem spravljaj v jezo, ki tudi v krizi škoduje zdravju in lepoti. Prizadeti neprizadeti je namreč najel prebivalce pol mesta, da so mu po-

magali preklinjati „toto ferdamano caje tung“. (Mali čukec „Bos“ napravi neslan medklic: „Če stopiš mački na rep, zacvili.“ — Jaz sem ga pa tako piknil, da je kar zažvižgal, falot ostrokljuni). Stvar pa ni bila tako strašna, ker vrole juhe na „šparherthu“ nobeden pameten človek ne je. Nekoliko se mora ohladiti in topia juha prav dobro de želodcu in zdravju. Z boljševiki pa je res križ, ker po svoji politiki trdijo, da ne morejo živeti od „božje štime“. Jaz pa nisem kriv, ako se mali čukeci kje pomenjarijo. — Drugo bo povedal ptujski referent, če bo potreba. — „Bimbo“, katerega sem poslal k Musoliniju, je odfrčal na Špansko, od koder je prinesel sledečo sliko:

Pravi, da tam ni krize, s s katero se mi Slovenci borimo, kakor toreador z — bikom. Bo imel prav moj nadbudni malček, ki bo odletel kmalu zopet v tužino in bo prinesel še več slik. — Čuk „Kolkokter“, ki se je vrnil iz Mandžurije poroča, da so ga tam, potem, ko se je predstavil za Slovence, krstili s „Pink-

pink-fuč“ in je prav ponosen na to plemiško ime. Po odmoru pojde spet nazaj. Zasnubil je mandčursko Sovo „Petaučik“ — in je strašno zaljubljen v — kitajsko-japonsko-amerikanski ples. —

Kaj pa poročajo drugi, pa jih poslušajte po vrsti! —

Ptujski „Dolgokljun“

katerega sem po reduciranem „Mopperlu“ nastavljal za poročevalca, je zelo ostroviden tič, ki nobene sove več ne mara, odkar ga sraka — vara. To nenadno razočaranje je čisto dobro; kaj se pa meša v tuje plemel! Tisto zadevo z „boljševiki“ in brez — motornim avtomobilom pa sem spravil z dnevnega reda, ker je stvar bolj nedolžna, kakor se je sprva videlo. Zato še poslanih 5 „hecov“ o tej stvari nisem hotel objaviti. — Ker imajo sedaj avtotaksiji v tej krizi premalo pasažirjev, se vozijo v lepih limuzinah — teleta... Oni dan se je P. pripeljal v elegantnem vozu in skozi okno je bleial teliček v moderni svet: „Baaa — baaa —“. Kako visoka je voznina, še ni znano. Pa naj kdo reče, da nismo res že hipermoderni?! — „Dolgokljun“ je odkril na Ljutomerski cesti že spomenik „Čuku“. Na vrtu Ribičeve vile stoji prav lep Čuk, sicer iz gline, a vendar ganljivo naraven. — Vse ono pa, kar mi poročajo štirje čukeci — ne more v list, ker je prehudo za občutljive živce Ptujčanov. Tri lekarne nimajo toliko pomirjevalnih sredstev, da bi se poročila o komplotih, slabih vesti, srčni krizi, narodnem navdušenju, Judeževih groših, obligatnih kozfarijah in slednjič o modrosti gotovih brez škode objavile. —

Vrbajnski tovariš

je zatožen sodnji zavoljo heca o žemljah in štrcah in radi drugih kosmatih zadev. Zelo pameten je, da v tej presmentani krizi tudi advokati nekaj zaslužijo. Ker imajo celo tatovi, prešestniki in drugi grešniki tudi svojo čast, pričakujem, da se kmalu pogledamo v delino očesa. — Joj, kaj sem zadnjič videl sam! Ganljivo je, da so štiri pametne gospodinje v pomanjkanju gramoz nasule na cesto luščine od — bučnic... Kako človekoljubno je tako delo v tako resnem času, vem šamo jaz. — Hvala vam, mamica!

Ravno za praznik Marije Svečnice, ko se medved prikaže iz brloga, da po-

kuka v božji svet vesel ali neoljen sem prišel po blatni urbanski Kalvariji v naš lepi „trg“, ki se imenuje tako, ker se ljudje med seboj trgajo. Tema je že bila in sove so že skovikale ineni v pozdrav. Prav ganljiva je bila cela stvar, zares. Pa ni prišel medved iz luknje, kjer spi zimsko spanje in prede sanje na tiste dni, ko se med delom nič ne spi. — Da pa „gliha skupaj štrihha“ nisi kriv, naš ljubi Miha. Saj kvar-tali smo vsi — kot ena misel, ena kri na zdravje Tvoje, da znižal klečvice bi svoje na krščansko mero in malo več bi dal na — svojo vero. Drugo pismo pa še pride, predno tedna solnce ne zaide. Novic prelepih je prepoln koš, zato nam pa oprostil boš, ker veš, da ni več v modi, da z maslekom na glavi na solnce se ne hodi... Vesele „fašenke“ vsem, ki se jezite in — smejite! —

Markovski čuk

je priletel iz Borovske vasi. Pri Foliču je našel proroka Toneta, ki ima žepe dolgove, grehe in čednosti cele fare v malem prstu. Prerok ljubi v nasprotstvu z drugimi — alkohol, posebno „je-ruš“ mu prija. In tedaj zraše njegova modrost čez mejo. Takrat pa ga stari poštenci Jaka posadi na ces o, kamor spada. Pa se je zgodilo, da mu je nekdo dal „flajšter“ od vrele smole na hrbet, da je „ven potegnilo“ vso modrost in norost. Tone se je tako razburil, da je urnih krač odkuril k potrpežljivi ženki... Čuk pa za njim. Tone je fantaziral, kako ga je neki Ptujčan naprosil, naj iz travni-ka naredi njivo. Tone je potiskal plug, teper konjčka pa še ni šlo. Po čeniški je zaklel prorok Tone in — čuk je od groze odfrčal domov. Pa še pride v Borovsko ves. Na svičenje! —

Nadaljevanje čukovih poročil na naslednji strani.

Dvo do trisobno stanovanje

po možnosti v bližini kolodvora išče za takoj ali pozneje fina uradnik ki družina brez otrok. Ponudbe na upravo lista pod „Mirni stanovanci.“

Al. Stražar:

Zatajeni sin.

Pripoved iz časa tlačanstva.
(Deseto nadaljevanje.)

Rožeški graščak se je ravno odpravljaj k počitku, ko mu je prišel oskrbnik naznaniti prihod „grbastega Lukeža“. Graščak se je zelo razveselil tega sebi dobro poznane — poznega gosta. Zelo radoveden je bil, kaj neki bo le zvedel od njega? Pa kaj tako važnega ga je dovedlo k njemu v tako poznem času?

Po pasjem pozdravu: „Vaša visoka gnada“ — milostljivi gospod graščak — mu je velel ta sesti poleg sebe na mehki stol; pomaknil je pred njega velik vrč z vinom pa mu dobrohotno velel:

„Lukež, moj stari znanec — veseli me, da si me obiskal!

Daj si prvo poplakniti grlo, da boš lažje govoril, gotovo je kaj važnega?“

Lukežu kajpak ni bilo treba dvakrat veleli; ko je napravil par dobrih požirkov, si je obrisal svojo zmršeno brado in dolge brke, nato pa je pripovedoval graščaku kaj ga je dovedlo k njemu.

Graščak je vstal; začel nemirno hoditi po sobani, pa premišljeval, kaj bi se dalo ukreniti? Res je to, da lahko ugrabi na izdajski način Lukežov, svojega največjega sovražnika — Dondeža, pa njegovega tovariša. Pa pri vsem tem je imel tudi pomisleke; bal se je rokovnjaškega maščevanja. Kaj so zmožni ti ljudje, to je izkusil pred kratkim. Kako neki bi-li sedaj to izvedel?

Graščak ni bil zmožen sam tega izvesti, pa mu je pomagal bistrumni Lukež:

„Veste kaj — gnadljivi gospod graščak? Tako napravite: Ugrabite ta dva tička pa ju pošteno pretepote. Saj vendar si boste oprali svojo čast — pa tisto sramoto od zadnjič.“

Graščak malo pomolči, a nato odgovori:

„Vse si mi dobro povedal moj zvesti Lukež! Pa to moraš tudi pripoznati, da v sršenovo gnezdo ni dobro dregati — a rokovnjači so še hujši od sršenov!“

Pa Lukež se ni dal kar tako ugnati, znova je pogodil eno izbornico:

„Veste kaj, dajte pa takole napraviti: Ta moja misel — vem, da bo dobra, najboljša kar sem jih še do sedaj iztuhlat.“

To napravite takole:

Dajte se obleči v navadne kmetske obleke; kajpak se tudi dobro oborožite, pa namažite obraze, da boste čisto spremenjeni. Ko pridete do Zlatarja, pa naj eden izmed vas pokliče ta „dva tička“, kot bi ju klicali njihovi tovariši. Ali sem jo pogodil, ali ne?“

Ta načrt pa je bil graščaku kajpak všeč, takoj se je odpravil na delo!

Tekom pol ure so se že podali: graščak, oskrbnik, pa še četvero najboljših hlapcev po Lukeževem nasvetu proti Zlatarju.

Vohun Lukež pa se je po izbornem okrepčilu kot najboljši poštenjak odpravil k počitku v eno izmed grajskih sob...

Dobre četrte ure, predno so odšli

preoblečeni graščinci na pretkani način nad Dondeža in Peterčka, je že pred njimi hitel do Zlatarjevih grajski pastir Anžek — da vse to prepreči.

Kaj je pač dovedlo mladega osemnajstletnega fanta do tega namena?

Anžek je sleherni dan po dobrih pasel grajsko živino; kajpak je mladi fant dostikrat pri tem poslu sladko zaspal. Ko se je znova tako zibal v sladkem spanju na mehki travici pod gostim grmovjem, a živina pa je zašla v žito, ga je zalotil pri tem oskrbnik Fric. Oj, kako ga je pretepal! Od istega časa ni Anžek sovražil samo Frica ampak vse graščince.

Dodobra mu je bil poznan vohunski Lukež; ko ga je zagledal tako pozno ponoči v gradu, se je kot lisica plazil za njim.

Posrečilo se mu je, v glavnem vse izvedeti, kaj graščinci nameravajo. Še predno so se tmašljeni graščinci odpravili na svoje delo, je že Anžek odhitel pred njimi v vas.

Ko sta Dondež in Peterček zvedela zakaj gre, sta hitro ukrenila vse potrebno. Zbrala sta skupaj več močnih, pogumnih mož in fantov; da bi graščak ne poznal svojih tlačanov, so se tudi vsi namazali s sajami, da so izgledali kot peklenščeki. Odšli so z vso naglico do križpotja, pa skriti čakali za gostim grmovjem na graščince.

Graščak s svojimi ljudmi je prišel! Vsi hkrati kot en mož so planili na maskirane graščince; takoj so jih obvladali, pa imeli popolnoma v svoji oblasti.

Luna je ravno pošijala izza oblakov, ko trdo spregovori Dondež proti graščaku:

„No, ti moj vražji graščinski kum! Ti kaj slabo izpolnjuješ svojo obljubo! Sedaj pa lahko spoznaš, da se nam rokovnjačem ne pride do živega, a mi tebe vedno lahko uženemo v kozji rog — ha, ha! No kako se bomo pa danes kaj zgovorili — ti vražji striček?“

Od strahu ni mogel graščak niti spregovoriti; kot ljudje iste čase, je bil tudi on udan praznovrststvu. Za trdno je bil prepričan, da je Dondež tudi čarovnik. Kako pa bi bilo drugače mogoče, da bi vedel, kaj je nameraval — a sedaj, kaj bo žnjim?

Ker graščak ni nič odgovoril, se zopet oglašil Dondež:

No, kaj bi se tako gledali, kot mladi mački. To moraš sam pripoznati, da nas ne boš ukrotil — a mi tebe vedno; to si zapomni! Zato sem sklenil tako: Kolikokrat se bomo videli, vselej boš plačal 100 cekinov; le pomisli — rokovnjaškemu poglavarju se že splača toliko dati! A vedi pa, to velja samo za moje obiske. — Drugače pa, če izvem za kako drugo tvojo hudobijo napram tlačanom, se bomo pa vse drugače spogledali! Za vsako batino ki jo boš dal tlačanu, prejmeš desetero povrnjeno! To je moj račun s teboj — a s tistim „grbastim Lukežem“ se bomo pa še vse drugače spogledali!

Kaj bi dalje čas izgubljali; smiliš se mi, ko moraš ležati na trdi zemlji; ki jo nisi vajen. — Hitro naj gre tvoj oskrbnik z mojim tovarišem v grad po denar!